

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันเทคโนโลยีได้เจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว จนถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิตของสังคมไทย อีกทั้งเป็นเครื่องมือและอุปกรณ์ที่อำนวยความสะดวกทั้งในรูปแบบต่างๆ อาทิเช่น สื่อด้านคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการจัดการฐานข้อมูล การจัดการด้านเอกสาร ด้านมัลติมีเดีย และกราฟิกในรูปแบบต่างๆ เป็นต้น ความสามารถของเทคโนโลยีทางด้านต่าง ๆ จึงเป็นประโยชน์ในการประยุกต์ใช้ในการผลิตสื่อการเรียนการสอนรูปแบบต่าง ๆ ตามที่ผู้ผู้ต้องการเทคโนโลยีนั้น ๆ ซึ่งเป็นการประยุกต์การใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อช่วยสอนผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนสามารถที่จะเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีการโต้ตอบกันระหว่างผู้เรียนกับสื่ออื่น ๆ ภายในระบบสื่ออื่นจะบรรจุเนื้อหาอยู่ภายใน มีการแสดงข้อมูลในรูปแบบการเสนอข้อมูลที่เร้าความสนใจให้แก่ผู้เรียน ทั้งเสียงและภาพประกอบ การเรียนนั้นหากมีเนื้อหาบางส่วนที่ยังไม่เข้าใจ ผู้เรียนสามารถที่จะย้อนกลับไปเริ่มต้นเนื้อหาที่ต้องการได้ บทบาทการเรียนด้วยสื่อที่เกิดขึ้นด้วยเทคโนโลยีจึงเป็นทางเลือกที่ดีเนื่องจากช่วยเน้นเนื้อหา แสดงภาพนามธรรม ภาพเคลื่อนไหวหรือรายละเอียดต่างๆ ในเวลาทันทีทันใด (Real Time) จูงใจให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและเข้าใจได้ง่าย

ยี่น ภู่วรรณ (2536 : 22-31) กล่าวว่า โอกาสการรับรู้ถึงข่าวสารแพร่กระจายอย่างรวดเร็วเป็นสิ่งสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เพราะสังคมมนุษย์จะเป็นสังคมที่เปิดทุกชนชาติที่จะเรียนรู้ซึ่งกันและกัน บทบาทความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่มีผลต่อการศึกษาก็เปลี่ยนแปลง จึงทำให้บทบาททางเทคโนโลยีมีความสำคัญต่อการศึกษามาก

การพัฒนาประสิทธิภาพกระบวนการเรียนการสอนทางการศึกษานั้น สามารถทำได้โดยการนำนวัตกรรมใหม่ๆ การแสวงหาความรู้และการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถรับความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อความต้องการในเรื่องนั้น จึงต้องมีการใส่เนื้อหาวิชาความรู้เข้ามาเป็นสื่อที่ใช้เทคโนโลยีในการจัดทำ อาทิเช่น การฝึกปฏิบัติการขับรถยนต์เบื้องต้น ถือได้ว่าเป็นการเริ่มต้นในการเรียนรู้ถึงความปลอดภัยในการขับ กฎ ระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการขับรถเบื้องต้นให้กับผู้สนใจและเริ่มต้นในการหัดขับรถ ส่งผลให้การเรียนการสอนด้วยสื่อนี้ควบคู่ไปกับการฝึกปฏิบัติจริงเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาทั้งสื่อทฤษฎี ก่อน การฝึกปฏิบัติจริง

ปัจจุบันการฝึกปฏิบัติการขับรถนั้น เป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้ที่ต้องการจะมีรถยนต์เป็นของตัวเอง หรือแม้กระทั่ง หน่วยงานต่าง ๆ ที่ต้องการบุคลากรเข้าร่วมงาน ก็ต้องมีการคัดเลือก หรือฝึกอบรมบุคคลดังกล่าวก่อน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและทดสอบความชำนาญของการขับรถ หลาย

หน่วยงาน ได้จัดทำหลักสูตรในการขับรถยนต์ เพื่อใช้ในการกิจต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับหน่วยงานนั้น และเพื่อรักษาผลประโยชน์ให้กับหน่วยงาน อีกทั้งเพิ่มความปลอดภัยให้กับบุคคลในหน่วยงานนั้น

กรมราชองครักษ์ เป็นอีก หน่วยงานหนึ่งที่มีความต้องการสร้างหลักสูตรและฝึกอบรม เจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้องในการรักษาความปลอดภัย ของบุคคลสำคัญ ให้มีความเชี่ยวชาญ ชำนาญการ ในการใช้ยานพาหนะ ในขบวน โดยรถยนต์ ให้มีความพร้อมและเรียนรู้ถึงหลักการต่าง ๆ ในการขับรถ ถวายความปลอดภัย ซึ่งหลักการขับรถในรูปแบบต่าง ๆ นั้น มีหลากหลายที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้อง เรียนรู้ให้รู้จริงและปฏิบัติได้จริง หากแต่ปัจจุบัน หลักการฝึกอบรมนั้น ได้ถูกยกเลิก ทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง ด้านนี้ ขาดสื่อและการฝึกอบรมที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานไป

ดังนั้นจำเป็นต้องมีสื่อที่สร้างสื่อที่ดีและมีคุณภาพเข้ามาอบรมในการอบรมเรื่อง การขับรถรักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจและมองเป็นรูปธรรมมากขึ้น สื่อวีดิทัศน์ จึงเป็นสื่อที่เหมาะสมในการสร้าง เพราะเป็นสื่อที่ใช้ได้ทุกเวลาเมื่อต้องการเรียนรู้ โดยไม่ต้อง รอโครงการ หรือหลักสูตร ที่หน่วยงานจะจัดขึ้น สื่อวีดิทัศน์จัดได้ว่าเป็นสื่อที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย โดยการนำมาประยุกต์ใช้เข้ากับเนื้อหา ตัวผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทั้งภาพและเสียง รวมทั้งมี ตัวอักษรประกอบด้วย ซึ่งเป็นการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว นอกจากนี้วีดิทัศน์ ยังมีข้อดีที่สามารถใช้ได้กับผู้เรียนกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ รวมทั้งผู้เรียน รายบุคคล ซึ่งสามารถนำมาฉายซ้ำเมื่อผู้เรียนไม่เข้าใจ หรือเพื่อทบทวน รวมทั้งในการแสดงการ เคลื่อนไหวของภาพประกอบเสียงมีความใกล้เคียงของจริงมาก จึงทำให้ผู้เรียนรู้สึกเหมือนได้เรียน ของจริง กิดานันท์ มลิทอง (2540 : 146) ยังได้กล่าวไว้ว่า การใช้วีดิทัศน์เพื่อเป็นสื่อในการให้ ความรู้ในการศึกษา และเพื่อใช้ในการสอนโดยตรง เป็นกรให้ความสะดวกทั้งผู้สอนและผู้เรียน ทั้งนี้เพราะสามารถส่งการสอนไปยังผู้เรียนที่อยู่ห่างไกลได้ หรืออาจขอยืมวีดิทัศน์จากที่อื่นมาใช้ สอนที่ห้องเรียน

ผู้วิจัยจึงได้ตระหนักถึงความสำคัญและคุณค่า ของสื่อการสอนที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหา การเรียนการสอนและช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์ของผู้เรียน และรายละเอียดของการเรียน เรื่อง การ ขับรถรักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญ เป็นเนื้อหาที่ผู้วิจัยสนใจจะนำมาทำเป็นวีดิทัศน์ จะทำให้ ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาและภาพขบวนการต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น ที่สำคัญ วิดิทัศน์ ยังเลือกชมเนื้อหาเป็นตอน ๆ ได้ และไม่เกิดสีกหรือเสื่อมจากการเปิด ไม่ว่าจะเปิดกี่ครั้งก็ตาม อีกทั้งสามารถที่จะเก็บรักษาหรือพกพาได้สะดวกและที่สำคัญ สามารถใช้ได้กับเครื่องเล่น วิซีดี ดีวีดี และบนเครื่องคอมพิวเตอร์ได้ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้นำ วิดิทัศน์ ซีดี เรื่อง วิธีการฝึกขับรถยนต์ ในภาวะฉุกเฉินเพื่อรักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญ มาใช้กับผู้เรียน เพื่อให้การเรียนเกิด ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีระบบด้านรักษาความ ปลอดภัยบุคคลสำคัญในองค์กร และผู้ที่สนใจทั่วไปที่จะนำไปศึกษาค้นคว้าได้

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของสื่อวีดิทัศน์ ซีดี เรื่อง วิธีการฝึกขับรถยนต์ในภาวะฉุกเฉินเพื่อรักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญ
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยสื่อวีดิทัศน์ ซีดี เรื่อง วิธีการฝึกขับรถยนต์ในภาวะฉุกเฉินเพื่อรักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญ

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

1. สื่อวีดิทัศน์ ซีดี เรื่อง วิธีการฝึกขับรถยนต์ในภาวะฉุกเฉินเพื่อรักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญ สามารถใช้เป็นที่สื่อให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียน ด้วยสื่อวีดิทัศน์ ซีดี เรื่อง วิธีการฝึกขับรถยนต์ในภาวะฉุกเฉินเพื่อรักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญ สูงกว่าก่อนเรียน

1.4 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ยึดกระบวนการผลิตบทเรียนวีดิทัศน์ ซีดี ที่มีประสิทธิภาพควรใช้วิธีระบบของ อรรถพร ฤทธิเกิด มาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างวีดิทัศน์ ซีดีซึ่งมีกระบวนการเป็นขั้น ๆ ดังนี้ (อรรถพร ฤทธิเกิด .2541 : 56-71)

1. ขั้นวางแผนการผลิตรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา (Planning)

การวางแผนในผลิตรายการโทรทัศน์ จำเป็นต้องมีการวางแผนไว้ล่วงหน้าก่อนถ่ายทำ ขั้นตอนการวางแผนในการผลิตรายการจะต้องพิจารณา ดังนี้

- 1.1 ศึกษาจุดมุ่งหมายและวิเคราะห์เนื้อหา
- 1.2 ศึกษาและวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย
- 1.3 ศึกษาปัญหาและข้อขัดข้องในการผลิต

2. ขั้นเตรียมการผลิตรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา (Preparation)

เตรียมการก่อนการผลิตรายการจริง ทั้งในส่วนของเตรียมบุคลากร การเตรียมงานกราฟิก การเตรียมฉากและอุปกรณ์ประกอบ การเตรียมการอื่นๆ และการซ้อมต่างๆ

3. ขั้นดำเนินการผลิตรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา (Production)

ขั้นตอนนี้ก็เป็นขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญ ถ้าผู้ผลิตรายการได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ ดังที่กล่าวมาแล้วอย่างดี ความผิดพลาดของการดำเนินรายการที่จะมีขึ้นนั้นก็จะมีน้อยมาก และย่อมหมายถึงคุณภาพของรายการก็จะดีตามไปด้วย

ขั้นตอนการดำเนินการผลิตรายการนี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

3.1 การดำเนินการผลิตรายการในห้องจัดรายการหรือสตูดิโอ (Indoor Studio Shooting)

3.2 การดำเนินการผลิตรายการนอกสถานที่ (Outdoor Shooting)

4. ขั้นตอนการหลังผลิตรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา (Post Production)

ขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาและในขั้นนี้แบ่งได้เป็น 2 ส่วนคือ

4.1 งานทางด้านเทคนิคการผลิต

4.2 งานทางการประเมินคุณภาพรายการ

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. สื่อวีดิทัศน์ ซีดี ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้เนื้อหา หลักสูตร การฝึกขับรถยนต์รักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญ เนื้อหาที่นำมาใช้สร้าง สื่อวีดิทัศน์ ซีดี มีดังนี้

ตอนที่ 1 การใช้พวงมาลัยระบบ 12 นาฬิกา และการขับรถแบบสลาลม

ตอนที่ 2 การเบรกในกรณีฉุกเฉิน

ตอนที่ 3 การถอยหลังด้วยความเร็วสูง และการขับรถ Boot Leg Turn

2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นเจ้าหน้าที่ แผนกยานพาหนะ กองการขนส่ง สำนักยุทธบริการ กรมราชองครักษ์ จำนวน 57 คน

3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นเจ้าหน้าที่ แผนกยานพาหนะ กองการขนส่ง สำนักยุทธบริการ กรมราชองครักษ์ จำนวน 30 คน โดยวิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย

4. ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบไปด้วย

ตัวแปรต้น ได้แก่ วีดิทัศน์ ซีดี เรื่อง วิธีการฝึกขับรถยนต์ในภาวะฉุกเฉินเพื่อรักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญ

ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.6 ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย

ในการทดลองครั้งนี้ให้ถือว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสนใจต่อบทเรียนเท่าเทียมกันและทำแบบทดสอบอย่างเต็มความรู้ความสามารถของตนเอง คะแนนที่ได้ถือว่าเป็นเครื่องชี้วัดความสามารถของผู้เรียนได้

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

1. วิดีทัศน์ ซีดี หมายถึง วัสดุแผ่นกลม ทำด้วยพลาสติกที่บันทึกความจำด้วยแสงที่สามารถบันทึกข้อมูลเป็นอักษร ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียงเป็นจำนวนมาก

2. คุณภาพของสื่อวีดิทัศน์ ซีดี เรื่อง การฝึกขับรถยนต์รักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญ หมายถึง ผลที่ได้จากการประเมินผลสื่อวีดิทัศน์ ซีดี เรื่อง วิธีการฝึกขับรถยนต์ในภาวะฉุกเฉินเพื่อรักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญ โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหาวิชาและด้านเทคนิคการผลิตสื่อ

3. ประสิทธิภาพของสื่อวีดิทัศน์ ซีดี หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในการเรียนเนื้อหาวีดิทัศน์ ซึ่งกำหนดไว้ว่าค่า $E_1 : E_2$ มีค่าไม่ต่ำกว่า 80 : 80

เกณฑ์ 80 ตัวแรก (E_1) หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการ ซึ่งคำนวณได้จากร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดในแต่ละหน่วยการเรียน ระหว่างเรียนสื่อ วีดิทัศน์ ซีดี เรื่อง วิธีการฝึกขับรถยนต์ในภาวะฉุกเฉินเพื่อรักษาความปลอดภัย

เกณฑ์ 80 ตัวหลัง (E_2) หมายถึง ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ซึ่งคำนวณได้จากร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากเรียนครบทุกหน่วยการเรียนในสื่อวีดิทัศน์ ซีดี เรื่อง วิธีการฝึกขับรถยนต์ในภาวะฉุกเฉินเพื่อรักษาความปลอดภัย

4. แบบทดสอบ หมายถึง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง วิธีการฝึกขับรถยนต์ในภาวะฉุกเฉินเพื่อรักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้สำหรับประเมินผล ความรู้ของผู้เรียน

5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนที่ผู้เรียนได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังจากผู้เรียนเรียนเนื้อหาจากสื่อวีดิทัศน์ ซีดี เรื่อง วิธีการฝึกขับรถยนต์ในภาวะฉุกเฉินเพื่อรักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญ

6. ผู้เรียน หมายถึง เจ้าหน้าที่ แผนกยานพาหนะ กองการขนส่ง สำนักยุทธบริการ กรมราชองครักษ์ จำนวน 30 คน

7. บุคคลสำคัญ หมายถึง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระบรมวงศ์ศานุวงศ์ทุกพระองค์ และข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ของกรมราชองครักษ์